

מסכת יבמות דף סג.

• אמר רבי אלעזר....

כל אדם שאין לו אשה	אינו אדם	שנא "זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם"
כל אדם שאין לו קרקע	אינו אדם	שנא "השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם"
מאי דכתיב "אעשה לו עזר כנגדו"	זכה, עוזרתו	לא זכה, כנגדו, חלוקה עליו, וסותרת דבריו
איכא דאמרי רמי כתיב "כְּנָגְדוּ" בלי יו"ד וקרינן "כְּנִיגְדוּ", הא כיצד?	זכה, כְּנָגְדוּ, במקביל ובהתאם לו **	לא זכה, מנגדתו, מדלא כתיב יו"ד, לשון נגדא דמלקות
מאי דכתיב "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי"	"זאת הפעם", מכלל דפעמים אחרים שמש ולא עלה בדעתו,	מלמד שבא אדם על כל בהמה וחיה ולא נתקררה דעתו עד שבא על חוה
מאי דכתיב "ונברכו בך כל משפחות האדמה"	א"ל הקב"ה לאברהם, שתי ברכות טובות יש לי להבריך בך, שהם גיורות	רות המואביה ונעמה העמונית, שיצאו מהם מלכים ונביאים....
"כל משפחות האדמה"	"כל" לרבות אפילו האומות הגרות במדבריות ובמערות	אינן מתברכות אלא בשביל ישראל
"ונברכו בו כל גויי הארץ"	"כל" לרבות אפילו ספינות הבאות מגליא לאספמיא	אינן מתברכות אלא בשביל ישראל
** אשכחיה רבי יוסי לאליהו, א"ל כתיב "אעשה לו עזר", במה אשה עוזרתו לאדם, א"ל אדם מביא חטין, חטין כוסת (בתמיהה)? פשתן, פשטן לובש (בתמיהה)? אלא היא מכינה את כל צרכי הבית, והוא נהנה מכך		

• בענין אומנות של "קרקע"....

ר' אלעזר	עתידים כל בעלי אומניות שיניחו אומנותם לעסוק בחריש ובקציר, שנא' "וירדו מאניותם... על הארץ יעמדו"
ר' אלעזר	אין לך אומנות פחותה מן הקרקע, שנא' "וירדו", לשון ירידת עניות
ר' אלעזר	ראה קרקע שנעשתה בה החרישה לרחבה. אמר אפילו אם נעשתה לאורכה, יש יותר הרוחה בעיסוק מסחר
רב	נכנס לשדה וראה שיבולי דגן מתנופפות... אמר אפי' אם מתנופפות ככל שתמצו, יש יותר רווח בעיסוק במסחר
רבא	אם יש לאדם מאה זוז בעסק, יכול הוא לאכול בכל יום בשר ויין, שהוא ירויח יפה, אבל מאה זוזי בקרקע, הוא יצטרך לאכול מלח וירק לא בשל, ולא עוד, אלא שתגרום לו לישן על הארץ לשמרה, ותביא אותו להתקוטטיות עם מערערים על בעלותו בקרקע

מסכת יבמות דף סג.

• עצה טובה....

<p>רב פפא - זרע תבואה לאכילת בני ביתך ואל תקנה תבואה מן השוק</p>	<p>ואפילו חיטין בזול, וקרקעך אינו חשוב, ואין לך שכר, אפ"ה הני מתברכין ברכה מצויה בדבר שאין לוקח בדמין, ואין כלה מהר</p>
<p>מכור כלי תשמישך, והשתמש בדמים בפרקמטיא קודם שתבא לידי עניות</p>	<p>והני מילי בכלי הבית, אבל בגד שהיא להתכבד בלבישתה לא ימכור, דלמא כי הדר בעי, לא מתרמיא ליה הגונה כמותה</p>
<p>אם ניקב לך חור בקיר רעוע, סתום אותו מיד</p>	<p>אך אל תרחיב את הנקב כדי למלא אותו בטיט ולבנים הרבה כדי לייפותו</p>
<p>ואם בעל נפש אתה להנאות בניינך, הרחב הנקב ושפציהו להיות יפה</p>	<p>אך אל תפיל את כל הכותל ותבנהו מחדש, שכל העוסק בבנין, נעשה עני</p>
<p>קפוץ על ההזדמנות וקנה קרקע</p>	<p>אבל בבואך לישא אשה המתן עד שתבדוק מעשיה שלא תהא רעה וקנטרנית</p>
<p>רד מדרגה ושא אשה, שלא תקח אשה חשובה ממך שמא לא תתקבל עליה</p>	<p>אך עלה מדרגה לבחור ריע ואוהב טוב דבחר לך אדם חשוב להדבק אחריו</p>

• ואמר ר' אלעזר....

אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל, ליראם כדי שיחזרו בתשובה,
שנאמר "הכרתי גוים נשמו פנותם החרבתי חוצותם", וכתוב "אמרתי אך תיראי אותי תקחי מוסר"

• אשה רעה....

ר' חייא אמר לרב שה' יציל אותנו מדבר הגרוע מן המות,
יצא רב, ועיין בדבר, ומצא פסוק בענין אשה רעה, "ומוציא אני מר ממות את האשה"

אשתו של רב היתה מצערת אותו,
כאשר אמר לה, עשה לי עדשים, עשה לה מין קטניות, וכאשר אמר לה עשה לי מין קטניות, עשה לה עדשים,
כאשר גדל בנו חייא, הפך בקשת אביו לאמו, ולכן קבל אביו את בקשתו...
אמר רב, היינו דאמרי אינשי, היוצא ממך מלמד אותך, אכן הייתי צריך אני לעשות כך,
אבל אתה אין לך לעשות כן, שנאמר "למדו לשונם דבר שקר"

אשתו של רבי חייא היתה מצערת אותו,
אעפ"כ כשהיה רבי חייא מוצא בשוק דבר הראוי לה, היה מביאו לה,
א"ל רב, הרי היא מצערת את הרב, מדוע תראה לה חיבה כזו?
א"ל רבי חייא, דיינו שמגדלות בנינו, ומצילות אותנו מן החטא, מן הרהור עבירה

מסכת יבמות דף סג:

• בענין אשת רב יהודה, מקרי ליה רב יהודה לרב יצחק בריה....

אכן היתה אשה קשה	"מוציא אני מר ממות את האשה"
אבל היתה מעבירה על מדותיה בפיוס קל, לכן מצא בה רב יהודה קורת רוח	אין אדם מוצא קורת רוח אלא מאשתו הראשונה , שנאמר....

• היכי דמי אשה רעה?

היא מקשטת לו שלחן , כלומר עורכת אותו בצורה נאה, ואח"כ מקללו ומגדפו עד זמן הסעודה כדי לצערו	אבי
היא מקשטת לו שלחן , כלומר עורכת אותו בצורה נאה, ואח"כ מחזירה לו גבה , שלא לאכול עמו, כדי לצערו	רבא

• מאמרים....

רבי חמא בר חיננא - כיון שנשא אשה, עונותיו מתפקקין (נסתמים), שנאמר מצא אשה, מצא טוב, ויפק רצון מה'
במערבא, כשנושא אדם אשה, שואלין אותו, מצא (מצא אשה מצא טוב) או מוצא (מוצא אני מר ממות את האשה)?
רבא - אשה רעה, מצוה לגרשה, דכתיב "גרש לך"...."
רבא - אשה רעה, וכתובתה מרובה, שקשה לו לגרשה, ישא אשה נוספת, דאמרי אינשי, בחברתה ולא בסילתא (קוץ), שהאשה מכניעה עצמה ומקבלת תוכחה כשמתיראת שחברה תזכה יותר לתשומת לב בעלה ולחיבתו, יותר מדקירה בקוץ
רבא - קשה אשה רעה כיום סגריר (סוער) שנאמר "דלף טורד ביום סגריר ואשת מדינים נשתוה", דליפה המטרידה ביום ברד ורוח, שהכל נסגרים בו בבתיהם, ואשת מריבות, שוין הן

• רבא - בא וראה כמה טובה אשה טובה, וכמה רעה אשה רעה....

כמה טובה אשה טובה, שהכתוב משבחה	אם הפסוק כפשוטו ומדבר על אשה עצמה	"מצא אשה מצא טוב"
כמה טובה אשה טובה, שהתורה נמשלה בה	ואם על התורה הפסוק מדבר	
כמה רעה אשה רעה, שהפסוק מגנה	אם הפסוק כפשוטו ומדבר על אשה עצמה	"ומוצא אני מר ממות את האשה"
כמה רעה אשה רעה, שגיהנם נמשלה בה	ואם על גיהנם הפסוק מדבר	

מסכת יבמות דף סג:

"הנני מביא רעה אליהם רעה אשר לא יוכלו לצאת ממנה"	זו אשה רעה וכתובתה מרובה
--	--------------------------

"נתנני ה' בידי לא אוכל קום"	
ר' חסדא	זו אשה רעה וכתובתה מרובה
במערבא אמרי	<p>זה מי שמזונותיו תלוין בכספו, שאיין לו זריעה בקרקע, דכל שעה מיצר ודואג שמא תייקר התבואה או ינעלו שערי שבר</p>

"בניך ובנותיך נתונים לעם אחר"	זו אשת האב
-------------------------------	------------

"בגוי נבל אכעיסם"	
ר' חנן בר רבא אמר רב	זו אשה רעה וכתובתה מרובה
רבי אליעזר	אלו הצדוקים, וכן הוא אומר "אמר נבל בלבו אין אלקים", מי שאמר אין אלקים קרוי נבל
במתניתא תנא	אלו אנשי ברבריא ואנשי מרטנאי שמהלכין ערומים בשוק, שאין לך משוקץ ומתואב לפני ה'.....
ר' יוחנן	אלו חֲבָרִים, פרסיים רשעים ומבזין ואינם מכירים כבודם של ישראל

אמרו ליה לר' יוחנן, חֲבָרִים באו לבבל	התכופף ר' יוחנן ונפל מרוב צער שהיו בני ישיבה מסורים בידם
אמרו ליה לר' יוחנן, הם מקבלים שוחד, ויכולים לבטל גזרותיהם	ר' יוחנן התיישר וישב זקוף
אמרו ליה לר' יוחנן, גזרו על שלשה דברים	אמר להם ר' יוחנן, גזירות אלו הן עונשי שמים מדה כנגד מדה
1. החברים גזרו על בשר שחוטה	מפני מתנות כהונה, הזרוע והלחיים והקבה שהיו גוזלים בני בבל
2. החברים גזרו על השימוש במרחצאות	מפני הטבילה במקוה שלא היו בני בבל נוהרים בה כראוי
3. החברים מחטטים ומוציאים את המתים מקבריהם	שבני בבל היו שמחים ביום אידם, לכן באה עליהם הגזרה להתאבל בה

מסכת יבמות דף סג:

• בענין מי שאינם נקברים...

<p>א"ל רבה בר מארי לרבא, הפסוק אינו מדבר על דעת האנשים, אלא על פי האמת נבחר מות לרשעים, שעדיף להם לרשעים למות, כדי שלא יחיו בעולם הזה ויחטאו, ויפלו מתוך כך בגיהנם</p>	<p>א"ל רבא לרבה בר מארי, כתיב "לא יאספו ולא יקברו..." וכתיב "ונבחר מות מחיים", וקשה, דאם החיים רואים שהמתים אינם נקברים, איך יתכן שיבחרו מות מחיים?</p>
--	---

• כתוב בספר בן סירא....

<p>אשה טובה היא מתנה טובה לבעלה...</p>
<p>אשה רעה צרעת לבעלה, מאי תקנתיה, יגרשנה ויתרפא מצרעתו</p>
<p>אשה יפה, אשרי בעלה, מספר ימיו כפלים, כלומר שמח בחלקו, ודומה לו כאילו ימיו כפלים</p>
<p>ואע"פ שאשה יפה מעלה לבעלה, לאחרים עלול להיות מכשול....</p>
<p>אל תצטער היום על צרת יום מחר, כי לא תדע מי ילד יום שמא אותו אדם ימות, ויום מחר בא, והוא איננו, ונמצא מצטער על העולם שאין שלו</p>
<p>מנע רבים מתוך ביתך, שאנשים שאין לך עסק עמהם מנעם מתוך ביתך, ולא הכל תביא לתוך ביתך, שאפילו אותם שאתה מתעסק עמהם, לא תביאם תדיר לביתך, אלא מבחוץ תדבר עמהם</p>
<p>רבים יהיו דורשי טובתך, אעפ"כ גלה סוד שיש לך רק לאחד מאלף מהם</p>

כל מי שאין עוסק בפריה ורביה....	תניא אידך	תניא
<p>כאילו שופך דמים, שנאמר "שפך דם האדם באדם, דמו ישפך", וכתוב בתריה "ואתם פרו ורבו"</p>	<p>רבי אליעזר</p>	
<p>כאילו ממעט הדמות, שנאמר "כי בצלם אלקים עשה את האדם", וכתוב בתריה "ואתם פרו ורבו"</p>	<p>רבי אלעזר בן עזריה</p>	<p>רבי יעקב</p>
<p>כאילו שופך דמים וממעט הדמות, דבתריה דתרווייהו כתיב "ואתם פרו ורבו", הלכך כמו שעשה שתיהן הוא</p>	<p>בן עזאי</p>	
<p>אמרו לו לבן עזאי, יש נאה דורש ונאה מקיים, ויש נאה דורש, ואתה נאה דורש ואין נאה מקיים, אמר להן בן עזאי, ומה אעשה, שנפשי חשקה בתורה, אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים</p>		